

PAUS LEO: LEVEN VANUIT DE VREDE VAN CHRISTUS

Na de indrukwekkende uitvaart van paus Franciscus begon de voorbereiding van het conclaaf. Inmiddels is de nieuwe bisschop van Rome en de eerste herder van de Kerk gekozen. De keuze voor de naam Leo en de openingsspeech op het balkon van de Sint Pieter kunnen wij beschouwen als een programma. Wat mogen wij van paus Leo verwachten?

Christus verkondigen

Paus Leo begon zijn toespraak met de vredesgroet van de opgestane Christus op de Paasmorgen. De eerste opdracht van de paus is getuige te zijn van Christus als de Levende. In de Zoon heeft God zijn onvoorwaardelijke en vergevende liefde voor allen zichtbaar gemaakt. Juist in Nederland, en eigenlijk de gehele westerse wereld, moet de verkondiging van God in Christus prioriteit hebben. Bij ons is de godsverduistering immers aanzienlijk. Iedere paus wijst van zich af naar Christus toe.

Rechtvaardige samenleving

In de geschiedenis van de Kerk zijn er meerdere pausen geweest die kozen voor de naam Leo. Heel bijzonder denk ik aan paus Leo XIII. Hij publiceerde in 1891 de encycliek *Rerum Novarum*, de eerste sociale encycliek van de Kerk als antwoord op de gevolgen van de Industriële Revolutie. De paus riep op recht te doen aan de arbeiders in de snel groeiende steden. De nieuwe paus zal de katholieke visie op een rechtvaardige samenleving verder ontwikkelen. Nu in veel landen autocraten de macht in handen hebben en het grote geld brutaal en openlijk regeert, zal de paus de stem van de stemlozen willen zijn.

Paus Leo werkte als Amerikaanse missionaris jarenlang in Peru en heeft ook de nationaliteit van dat land. In veel landen van Latijns-Amerika zijn de verschillen tussen rijk en arm nog dramatisch groot. Onze overleden paus kwam onvermoeibaar op voor de kleinen van deze wereld. Hij kwam op voor mensen in de marge. Paus Leo zal in zijn voetstappen treden en een belangrijk moreel leider zijn, niet alleen voor katholieken maar ook voor vele anderen.

Leven van het ontvangen

Paus Leo is lid van de Orde van Augustijnen, genoemd naar de invloedrijke kerkvader Augustinus (354-430). Het motto van de paus: *"Wij velen zijn in die Ene één"* is een citaat van de kerkvader. Augustinus heeft grote nadruk gelegd op de betekenis van Gods genade. De paus beseft dat hij leeft van goddelijk ontvangen. Hij kan zijn verantwoordelijke taak alleen vervullen in de kracht van Gods Geest.

Open geloofsgesprek

Iedereen die geen vreemdeling in katholiek Jeruzalem is, weet dat binnen de Wereldkerk over een aantal thema's verschillend wordt gedacht. Ik noem de plaats van de vrouw in Kerk en samenleving, (homo)seksualiteit en de vragen rond leven en dood. Recent schreef een katholieke moraaltheoloog over de ruimte die paus Franciscus rond deze thema's gaf. Ik herken dat met grote dankbaarheid. Geen ononderbroken streep maar een stippellijn. Geen zwart of wit maar ruimte voor nuance. Bij de overleden paus werd afwijzing niet direct aanvaarding maar hij gaf wel de mogelijkheid tot een onderscheiding der geesten. Wat zegt Gods Geest tot de geloofsgemeenschap van vandaag? Zeker ook rond deze gevoelige thema's. Het ziet ernaar uit dat de nieuwe paus het open geloofsgesprek zal voortzetten. De katholieke traditie is naar mijn overtuiging sterk genoeg om een stevig onderling gesprek aan te kunnen. Vanuit onze gemeenschappelijke vriendschap met Christus zijn wij geroepen om met elkaar in gesprek te blijven en de onderlinge eenheid te bewaren. In een Wereldkerk met 1400 miljoen rooms-katholieken, is er ruimte voor verschillende accenten. Eenheid in verscheidenheid en verscheidenheid in eenheid. Leo betekent leeuw. Wij bidden dat paus Leo als een leeuw dienaar zal willen zijn van Christus, het geweldloze en vrede schenkende Lam.